

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Pedagogiczna karta pracy

NĘKANIE W SZKOLE / EMOCJE I EMPATIA

Część modułu/ E

Kontakt: Luis Neves

Organizacja partnerska: Associação de Solidariedade Social dom
Algarve OMNES PRO UNO

Cele:

- Identyfikacja postaw agresywnych, manipulacyjnych, biernych i asertywnych
- Analiza przyczyn i skutków nękania
- Promowanie postawy stawiania się w sytuacji innych
- Poprawa relacji międzyludzkich
- Badanie środków, ułatwiających kontrolę zjawiska nękania w szkole

Zasady oraz fundamenty teoretyczne

Badania przeprowadzone na Uniwersytecie Oksfordzkim w Wielkiej Brytanii wykazały związek pomiędzy nękaniami w szkole, doświadczanego przez młodzież, a objawami depresji w dorosłym życiu.

Wnioski z ww. badania są następujące:

- Spośród 683 młodych osób, które często (więcej niż raz w tygodniu) były nękanie w szkole w wieku 13 lat, 14,8% miało depresję w wieku 16 lat.
- Spośród 1446 osób, zgłaszających się jako nękanie i zastraszane w szkole 1-3 razy przez okres 6 miesięcy, 7,1% cierpiało na depresję w wieku lat 18.
- Badanie wykazało również, że inne czynniki behawioralne – problemy psychiczne, konflikty rodzinne oraz stres – także wpływają na występowanie objawów depresji u osób, które dość często były ofiarami nękania, a ryzyko wystąpienia u nich choroby było dwukrotnie większe.
- Uczniom narażonym na psychiczne znęcanie się towarzyszy strach i wstyd przed pójściem do szkoły, zwłaszcza gdy nie sięgają po pomoc. Mogą chcieć rzucić szkołę, ponieważ uznają, że nie są wystarczająco dobrzy, by odnaleźć się w grupie, a ich wyniki w nauce bywają słabe. Uczniowie, którzy zdołają zareagować mogą z kolei doświadczyć epizodów lękowych i zachowań agresywnych. W skrajnych przypadkach szkolne prześladowanie może mieć tragiczne konsekwencje, gdy stan psychiczny młodych osób prowadzi je choćby do samobójstwa.

Grupa docelowa

Młodzież ze szkół ponadpodstawowych / szkół średnich.

Materiały/narzędzia:

Przewodnik postępowania w różnych sytuacjach nękania w szkole, karta pracy – refleksja/analiza charakteru.

Bibliografia:

Edukacja obywatelska – podręcznik gier pedagogicznych dla młodzieży

Strony internetowe:

Stop Bullying – zasoby edukacyjne oparte na prawach człowieka i przepisach antidyskryminacyjnych (https://www.amnistia.pt/wpcontent/uploads/2017/10/Manual_Stop_Bullying_AI_Portugal.pdf)

Bullying (<http://www.apavparajovens.pt/pt/go/o-que-e2>)

http://www.irenemaluf.com.br/artigos/bullying_triangulo_da_agressividade.asp

<https://www.portalbullying.com.pt/>

☐ <http://escolasaudavelmente.pt/pais/comunicar-com-os-filhos/falar-sobre-o-bullying>

<http://www.uniara.com.br/cop/artigos/bullying-escolar-na-adolescencia7>

Prezentacja metodologii (opis aktywności)

W zależności od potrzebnej liczby postaci w każdej z odgrywanych scen, uczniowie dzielą się na małe grupy (liczące nie więcej, niż 5 osób).

Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że mają za zadanie przygotować scenki do odegrania na podstawie wybranych sytuacji (sytuacje te ukazują przypadki nękania uczniów, gdzie występują postaci agresywna, manipulująca, bierna oraz asertywna).

Uczniowie mają wybrać spośród siebie osoby odgrywające każdą z ról.

Następnie dajemy im czas na zastanowienie się, kto odegra jaką rolę – dzięki temu lepiej zrozumieją motywację i przyczyny danego zachowania czy nastawienia. W tej fazie uczeń może otrzymać wskazówki, np. kartę pracy z pytaniami:

- Pomyśl o swojej postaci. Jaką jest osobą?
- O czym myśli Twoja postać w tej sytuacji?
- Dlaczego Twoja postać zachowuje się w taki a nie inny sposób?

- Jaka jest relacja między Twoją postacią a pozostałymi postaciami?
- Co inne postaci myślą o Twojej?
- W jaki sposób Twoja postać znalazła się w tej sytuacji?

Po takiej analizie, każdy uczeń może skonsultować swoje odpowiedzi z grupą.

Grupy odgrywają swoje scenki.

Następnie wszyscy w dużej grupie dyskutują, poddając analizie zachowania, uczucia i reakcje każdej z postaci.

Po zakończeniu dyskusji grupa zostanie poproszona o zadecydowanie, jakie będzie najlepsze rozwiązanie każdej z sytuacji, a następnie odgrywa nowe scenki.

Wreszcie każdy uczeń będzie musiał przemyśleć rozwiązanie sytuacji zaproponowane przez każdą z grup.

Pytania do refleksji nad rozwiązaniem sytuacji:

- Czy rozwiązanie jest możliwe do zrealizowania?
- Czy rzeczywiście pozwoli wyjść z sytuacji?
- Czy może przyczynić się do uniknięcia podobnych sytuacji w przyszłości?

Podsumowanie:

Cele ćwiczenia są następujące:

- Unaocznienie uczniom wartości, kierujących zachowaniem każdej z postaci, jak i konsekwencji ich początkowego nastawienia.
- Postawienie uczniów w sytuacji innych, dzięki czemu lepiej zrozumieją i stawiają czoła przeciwnościom, jeśli potencjalnie znajdą się w sytuacji podobnej do tej, którą odgrywali.
- Uwrażliwienie uczniów oraz uświadomienie im, jak wielki wpływ nękanie w szkole ma na życie jego ofiar.
- Informacja zwrotna dla nauczyciela, płynąca ze sposobu odgrywania scen na temat nękania w szkole oraz postrzegania „inności” przez uczniów.

Wzmacniane umiejętności

- Komunikacja w języku ojczystym,
- Umiejętności społeczne i obywatelskie;
- Wrażliwość i ekspresja kulturowa;
- Praca zespołowa.

Ewaluacja:

Kryteria oceny oparte są na następujących umiejętnościach:

- Podejście do zjawiska nękania w szkole w sposób naukowy
- Poprawa jakości wypowiedzi ustnych
- Praca w grupach
- Stosowanie konkretnej terminologii w różnych kontekstach komunikacyjnych
- Zwiększenie zainteresowania tematem w innych dyscyplinach szkolnych, takich jak inscenizacje dramatyczne.